

GOUDEN NAAIHANDEL
VOOR LEEUWARDER
ONDERNEEMSTER

'Naaien is hip!'

LEEWARDEN - Breien, haken en borduren zijn aan een opmars bezig. Naaien is van alle tijden. Tegenwoordig zijn niet alleen kledingstukken maar ook veel spullen voor het interieur zelf te naaien. 'Je kunt het zo gek niet bedenken of er bestaan patronen voor.' De Leeuwarder ondernemster Helen Zandt (43) kan het weten. Via haar webwinkel verkoopt zij naaipatronen: van ruiterskleding en Middeleeuwse kostuums tot damestassen en hondensjasjes. Er is geen 'nee' te koop. Nou ja, bijna. Want niet aan alle verzoeken kan ze voldoen....

Of ze altijd al creatief is geweest? Helen moet lachen als ze er nog aan denkt. Drie jaar oud was ze en toen al dol op knutselen. Zo ook die zondagochtend waarop haar ouders uitsliepen en zij een prinsesje had getekend. Een prinsesje dat een echt jurkje nodig had. De stof daarvoor vond ze vlak naast haar knutseltafel. Toen haar ouders beneden kwamen, zat er een groot vierkant gat in de dure vitrage. Maar haar prinses had een prachtjurk.

Nu verkoopt ze prinsessenjurkpatronen in haar winkel. In kinderen én damesmaten, zowel voor verkleedfeesten als ook voor serieuze gelegenheden. Wie zat er niet te zwijmelen bij de bruidsjurk van prinses Kate of bij de sluikvallende japon van zus en bruidsmisje Pippa? De patronen zijn bij Helen te bestellen. Met wat handigheid kun je ook in Fryslân in een dergelijke creatie schitteren.

Hobby

Stimuleert de recessie vrouwen om zelf hun kleding te maken? Gek genoeg niet. 'Stoffen, ritsen en knopen zijn niet zo voordelig. Terwijl confectiekleding juist goedkoper is geworden. Neem de prijzen van H&M – daar is niet tegenop te naaien. Voor de meeste van mijn klanten is naaien een hobby. En door de recessie wordt juist op hobby's bezuinigd. Het aantal particuliere orders loopt dus iets terug. Gelukkig breidt de zakelijke markt zich uit. Ateliers, scholen die het modevak aanbieden en theatergezelschappen weten me steeds beter te vinden.'

Het pad richting webwinkel was kronkelig. En toch komen alle ingeslagen zijpaadjes in haar webwinkel bij elkaar. 'Vanaf mijn tiende naaide ik mijn eigen kleding op een oude Husqvarna. Op de middelbare school liep ik er dus anders bij dan anderen. Ik kreeg al jong een relatie en kinderen waar ik kleren voor maakte. Daarnaast naaide ik voor vrienden en kennissen. Ik volgde een modevakopleiding en haalde mijn coupeusediploma. Want ik wilde mooie dingen maken.' Soms lopen plannen anders. Op haar 25-ste was Helen geschei-

sen. Het scheelde weliswaar uren werk maar desondanks werd een japon heel kostbaar. Ze ontdekte dat de markt in het noorden daarvoor toch te klein is.

'Op een nacht kwam de ingeving. Ik kocht zelf al veel spullen via internet, vond het leuk om websites te bouwen, was commercieel ingesteld én ik bestelde mijn eigen naaipatronen vooral in Amerika. Waarom zou ik niet al die dingen combineren in mijn eigen webwinkel? De volgende ochtend liet ik meteen de domeinnaam naaipatronen.nl registreren. Een gouden greep want iedereen die naaipatronen zoekt, komt zonder omwegen bij mij terecht.'

Dikke patronenboeken

Het succes kwam haar niet aanwaaien. De eerste jaren was het buffelen. Werkweken van tachtig uur waren meer regel dan uitzondering. Maar ze had de energie en haar beide kinderen konden zich voor een deel al zelf redden. 'Ik begon in een tijd waarin stoffenwinkels steeds zeldzamer werden. Met het verdwijnen van die

'Mijn klanten willen niet een dertien in een dozijn artikel kopen maar iets zelf maken dat een ander niet heeft'

den. Er moest brood op de plank komen en de gedachte 'nooit meer financieel afhankelijk zijn' stond op de voorgrond. In de jaren daarna had ze commerciële functies in het bedrijfsleven. Pas veel later was de tijd rijp voor haar eigen atelier.

Lesbische stellen

Vanaf dag één zat ze vol. Helen tekende aanvankelijk zelf alle patronen. Als leukste opdrachten herinnert zij zich de trouwkleding voor lesbische stellen. 'Dan had je twee vrouwen die allebei "de bruid" wilden zijn. Steeds weer een uitdaging. Op alle bruiloften werd ik uitgenodigd.' Maar een volwaardig inkomen? Dat bleek toch niet haalbaar. Zelfs niet toen ze basispatronen ging gebruiken die ze alleen maar hoefde aan te pas-

winkels verdwenen ook de dikke patronenboeken. In die zin had ik de tijd mee.' Ze schreef producenten aan, vooral in Amerika maar ook in Engeland en Duitsland – bij veel vrouwen bekend vanwege de Burda-patronen.

Producenten waren geïnteresseerd. Door hun patroonpakketten op Helen's website te plaatsen, konden ze hun markt vergroten. Helen speurde verder en kwam soms via tips van klanten op het spoor van buitenlandse leveranciers. 'Uit Canada bijvoorbeeld haal ik nu de patronen voor wintersportkleding. Dan moet je vooral denken aan kunstschaatspakken. Door het tv-programma "Dancing on Ice" wilden opeens heel veel meisjes gaan kunstschaatsen – in

zo'n kleurige outfit. Daardoor sloegen hun moeders massaal aan het naaien en verkocht ik ineens tientallen kunstschaatsnaaipatronen per week.'

Smaakverschillen

Helen is negen jaar bezig en verkoopt inmiddels vijftig merken. De grote merken brengen gemiddeld 700 patronen uit en alles heeft zij op voorraad. Ze heeft klanten in heel Europa maar het gros zit in Nederland en België. Duitsland is een groeimarkt, evenals Rusland. Ook verstuurt ze regelmatig pakketten naar Australië en Amerika. Ze ziet duidelijke smaakverschillen. In het Noorden willen klanten 'sportief en basic' en vooral niet te 'poezelig'. In het Zuiden wil men patronen van elegant-chique kleding. Ruches en strookjes à la O'Leary doen het goed in de randstad en prinsessenjurkjes zijn gewild voor Heilige Communiefeesten in het katholieke Zuiden maar ook bij Turken, Marokkanen en Antillianen.

Haar magazijn staat bomvol. 'Voor alles wat je van textiel kunt maken, zijn er patronen. Steeds meer mensen weigeren met de stroom mee te gaan. Mijn klanten willen niet een dertien in een dozijn artikel kopen maar iets zelf maken dat een ander niet heeft. Dat kan dus ook om een klein projectje gaan, zoals poppenkleden, een kussen, lampenkap, tas, knuffel of hoed. Veel ideeën zijn te halen uit tijdschriften en boeken en inmiddels verkoop ik die ook.' Lachend: 'Je ziet het hier wel. Het is woekeren met de ruimte want alles is op voorraad.'

Westernkleding

Qua kledingpatronen komt er geen eind aan de opsomming. Een greep: pakjes voor het turnen, gymnastiek, twirlen en worstelen. Westernkleding, Japanse kimono's, Italiaanse couture en carnavalskleden. Uiteenlopende historische kostuums, zoals Victoriaanse korsetten of Sense en Sensibility-japonnen met hoge tailles. Op kostuumfeesten lopen er heel wat klanten rond in pakken uit films,

geïnspireerd op de hoofdpersonen uit Pirates of the Carribean of uit Alice in Wonderland.

'Ik draai de zaak inmiddels niet meer in mijn eentje. Ik heb parttime-medewerkers voor kantoor en magazijn. Jammer van internetverkoop is, dat je geen direct contact hebt met je klanten. Je ziet er dus geen gezichten bij. Ik probeer af en toe nog zelf aan de telefoon te zitten. Zo vertelde een meneer mij dat hij niet voor zijn vrouw bestelde maar zelf achter de naaimachine zat om Vogue-achtige

designjurken te maken. Hij droeg ze daarna zelf... In onze webwinkel hebben we patronen voor dames- en herenlingerie en ouderwetse babyluiers en slabbetjes. Onlangs kreeg ik een man aan de lijn die vroeg of we de patronen voor luierbroekjes en babymutsjes ook in volwassenenmaten hadden... Helaas kon ik hem daaraan niet helpen...'

TEKST: AUKJE MULDER

FOTO'S: ROBERT POSTHUMUS

